

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย เป็น 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬตามความคิดเห็นของประธาน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้าวิชาการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 648 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร และครู หัวหน้างานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 420 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน

ขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน

ตารางที่ 3 ประชากร และกลุ่มตัวอย่างข้อมูลประจำปีการศึกษา 2555

สถานภาพ	ประถมศึกษา	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา	216	140
2. ผู้บริหารสถานศึกษา	216	140
3. ครูหัวหน้างานวิชาการ	216	140
รวม	648	420

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้นำทางวิชาการ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้นำทางวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 50 ข้อ ตามกรอบภาวะผู้นำทางวิชาการ ได้แก่

1. การสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียน
2. การนิเทศและประเมินผล
3. การวางแผนเกี่ยวกับวิชาการ
4. การพัฒนาครู
5. การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน
6. การบริหารจัดการหลักสูตร
7. การสื่อสารเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ
8. การเป็นแบบอย่างที่ดีเชิงวิชาการ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยแต่ละระดับมีความหมายดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 72)

ระดับ 5 หมายถึง ประสิทธิภาพงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ประสิทธิภาพงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ประสิทธิภาพงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ประสิทธิภาพงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ประสิทธิภาพงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 2. วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยโดยอาศัย
หลักการทฤษฎีการสังเคราะห์และคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ
 3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดและ
วัตถุประสงค์ การวัดในแต่ละเรื่อง จำนวน 50 ข้อ แล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
 4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
เพื่อพิจารณา และนำมาปรับปรุงแก้ไข
 5. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาความเหมาะสมของ
เนื้อหา ความชัดเจนของภาษา และโครงสร้าง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 3 ท่าน
- 5.1 นายสว่าง อัดโดดดร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลบึงกาฬ
วิศิษฐ์อำนวยศิลป์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ภูมิภาคการศึกษา ศษ.ม.
(การบริหารการศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

5.2 นางสาวศุภยา หล้าบุญมา ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนอนุบาลบึงกาฬวิศิษฐ์อำนวยการศิลป์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บึงกาฬ ภูมิภาคการศึกษา กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

5.3 นางประภาภรณ์อนันตวุฒิ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนอนุบาลบึงกาฬวิศิษฐ์อำนวยการศิลป์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บึงกาฬ ภูมิภาคการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติการวิจัย

6. นำแบบสอบถามมาหาค่าความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence)ซึ่งค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าระหว่าง 0.67 - 1.00

7. แบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 90 คน ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 30โรงเรียนต่งภาคผนวก จ ซึ่งมีบริบทของโรงเรียนคล้ายกับโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.74-0.75 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.76

8. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยประสานงานเพื่อขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาวิทาลัยมหาสารคาม ไปยังผู้บริหารโรงเรียน ครูหัวหน้างานวิชาการผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ส่งให้กับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งนัดหมายเวลา

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้วประมาณ 2 สัปดาห์ แบบสอบถามที่ส่งไปมีจำนวนทั้งสิ้น 420 ชุด ได้กลับมา 420 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ โดยดำเนินการนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. เมื่อนำแบบสอบถามมาตรวจสอบ และคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความครบถ้วน พบว่า สมบูรณ์ คิดเป็น ร้อยละ 100
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงเลขที่ จัดตารางลงคะแนนเป็นรายชื่อให้ตรงกับเลขที่ของฉบับ
3. ใช้หน่วยในการวิเคราะห์เป็นรายโรงเรียนผู้วิจัยจึงได้นำค่าคะแนนแบบสอบถามของผู้บริหาร ครูในแต่ละโรงเรียนมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อให้ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของแต่ละโรงเรียน จากนั้นจึงนำค่าคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1

3.1. วิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2

3.2. วิเคราะห์ระดับบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตอนที่ 2 ตามการรับรู้ของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างานวิชาการ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) รายข้อ รายด้านและภาพรวม โดยกำหนดเกณฑ์ การแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลผลคะแนนเฉลี่ยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่คำนวณได้

ตอนที่ 3

3.3. เปรียบเทียบระดับบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามการรับรู้ของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา และครูหัวหน้างานวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการทดสอบค่า f-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Anova) หากมีนัยสำคัญทางสถิติเป็นรายคู่ ตามวิธีของ เชฟเฟต์ (Scheffe' s Method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ
 - 1.1 หาค่าดัชนีความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยใช้ค่า IOC
 - 1.2 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Item- total Correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนน รวมทั้งฉบับ
 - 1.3 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ตามวิธีการของ Cronbranch โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient)
2. สถิติพื้นฐานได้แก่
 - 2.1 ค่าเฉลี่ย \bar{X}
 - 2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

3. สถิติวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบ F-test (Independent Samples)

3.2 เปรียบเทียบบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการตามความคิดเห็นของ
ประธานคณะกรรมการ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างานวิชาการ สถานศึกษาสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ

ระยะที่ 2 ศึกษาข้อเสนอแนะ และแนวทางในการเสริมสร้างบทบาทผู้นำทาง
วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของประธานคณะกรรมการ
สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างานวิชาการ โดยคัดเลือกจาก
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ ที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนดีเด่น 3 โรงเรียนโดยใช้การสัมภาษณ์รายบุคคล

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นประธานคณะกรรมการสถานศึกษา
ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างานวิชาการจากโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีเด่น
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ 3 โรงเรียน จำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่ง
โครงสร้างเป็นแบบลักษณะคำถามแบบปลายเปิดและมีการกำหนดหัวข้อศึกษาล่วงหน้าโดยใช้
แบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษา ตามความคิดเห็นของประธานคณะกรรมการผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้า
งานวิชาการ โดยผู้วิจัยจะนำประเด็นหลักที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1 มาสร้างเป็นแนวคำถาม
ในการสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบสัมภาษณ์พร้อมหนังสือขออนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลไปขอความ
ร่วมมือและแนะนำวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร
สถานศึกษา และครูหัวหน้างานวิชาการ

2. ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล เพื่อหาข้อเสนอแนะแนวทางในการ
เสริมสร้างบทบาทผู้นำทางวิชาการของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา
และครูหัวหน้างานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 3 ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการเสริมสร้าง
บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของประธานคณะกรรมการ
สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศรีสะเกษผู้วิจัยได้ประมวลข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดระบบ
2. ทำความเข้าใจ และวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดจากประสบการณ์ในการศึกษาแนวคิด สถานศึกษา และครูหัวหน้างานวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางในการเสริมสร้างบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร
3. วิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลเป็นความเรียงที่เป็นข้อความซ้ำกันหรือคล้ายกัน โดยรวบรวมข้อมูลที่อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน ไว้ในที่เดียวกัน แล้วประมวลผล สรุปประเด็นสำคัญและอภิปรายผลการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY